

Hoofdpijnenverslag internetconsultatie 'Wijziging Regeling vergoedingen waterschapsverkiezingen'

Het hoofdpijnenverslag is een samenvatting van de ingediende reacties. De reacties zijn gesorteerd op hoofdthema's. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat reageert in dit verslag inhoudelijk op de reacties.

Algemene informatie over de internetconsultatie

In het kort

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een wijziging voor van de Regeling vergoedingen waterschapsverkiezingen. Waterschappen moeten gemeenten betalen voor het organiseren van de waterschapsverkiezingen. De kosten voor de verkiezingen van 2027 blijken hoger te zijn dan het bedrag dat al bij de waterschappen in rekening is gebracht. Voor de verkiezingen van 2027 moet er daarom eenmalig €2 miljoen extra worden betaald door de waterschappen. Dit bedrag volgt uit een onderzoek dat de VNG en de Unie van Waterschappen hebben laten uitvoeren.

Voor wie is dit belangrijk?

- Waterschappen;
- Gemeenten.

Wat is het doel?

De regeling wordt nu aangepast om de extra kosten voor het organiseren van de waterschapsverkiezingen van 2027 in rekening te brengen bij de waterschappen.

Reacties op hoofdlijnen

Indieners

Van 14 augustus tot en met 25 september 2025 kon worden gereageerd op deze regeling en de toelichting. Er zijn in totaal acht openbare reacties ontvangen van burgers, een reactie van de UvW en een reactie van de VNG, die alleen aan het ministerie is gestuurd.

Indieners zijn:

- Particulieren (80 % van de reacties);
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten (10% van de reacties);
- Unie van Waterschappen namens de 21 waterschappen (10 % van de reacties).

Algemeen beeld van de reacties van particulieren

In onderstaand overzicht is een algemeen beeld geschetst van de reacties. De reacties van de particulieren op de internetconsultatie geven aan dat men kritisch is op de hogere kosten voor het organiseren van de waterschapsverkiezingen. Het sentiment van die reacties is overwegend kritisch.

De belangrijkste kritische opmerkingen betreffen de volgende hoofdthema's:

- Thema 1: Kostenstijgingen;
- Thema 2: De noodzaak van waterschapsverkiezingen;
- Thema 3: Het toedelen van de kosten.

Reacties per thema

Hieronder volgt de toelichting waarom iets is aangemerkt als hoofdthema.

Hoofdthema 1: kostenstijgingen

Uit de helft van de anonieme openbare reacties van particulieren komt naar voren dat de kosten van de verkiezingen omlaag moeten. Deze indieners vinden dat een waterschap niet meer kan uitgeven dan het ontvangt. Ook vindt een aantal indieners het niet duidelijk welke kosten gemaakt worden voor de verkiezingen.

Inhoudelijke reactie van het ministerie:

De UvW en de VNG hebben een onafhankelijk feitenonderzoek laten uitvoeren door Cebeon. Hierbij is specifiek gekeken naar de meerkosten die gemeenten maken voor de organisatie en uitvoering van de waterschapsverkiezingen ten opzichte van de gelijktijdige organisatie van de Provinciale Statenverkiezingen. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de meerkosten met name zitten in de voorbereiding en organisatie van de waterschapsverkiezingen (uitslag, communicatie, druk- en verzendkosten), de bezetting van stembureaus en in locatieafhankelijke kosten (opbouw van stembureaus, materialen en vervoer daarvan). Juist door de gelijktijdige organisatie van de waterschapsverkiezingen en de Provinciale Statenverkiezingen wordt er bespaard op de kosten voor de organisatie van de waterschapsverkiezingen. Waterschappen betalen nu immers alleen de meerkosten die gemeenten maken en betalen niet voor kosten die gemeenten toch al moeten maken voor de organisatie en uitvoering van de Provinciale Statenverkiezingen.

In de toelichting is verduidelijkt wat de extra kosten van de waterschapsverkiezingen zijn.

Hoofdthema 2: de noodzaak van waterschapsverkiezingen

Een tweetal indieners vindt dat de waterschapsverkiezingen moeten worden afgeschaft, omdat er geen keuzes te maken zijn en waterbeheer volgens hen niet politiek moet zijn.

Inhoudelijke reactie van het ministerie:

De waterschappen zijn een functionele decentrale overheid met drie kerntaken. Ze beschermen het land tegen overstromingen, houden het water schoon en zorgen voor voldoende water op de

juiste plaats. Geld voor de uitvoering van deze taken wordt opgehaald via de waterschapsbelasting. Dit geld wordt uitsluitend aan regionaal waterbeheer en de afvalwaterzuivering besteed. Inwoners van het waterschap betalen waterschapsbelasting. Om deze reden mogen zij meebeslissen over de samenstelling van het waterschapsbestuur. De waterschapsverkiezingen zorgen ervoor dat de inwoner inspraak heeft in waar het waterschap de waterschapsbelastingen voor gebruikt. De uitvoering van de waterbeheertaken verschilt per waterschap. Tijdens de verkiezingen kiest men wie er in het algemeen bestuur van het waterschap komt. Over de uitvoering kunnen de partijen van mening verschillen. Moet er bijvoorbeeld meer aandacht naar landbouw of juist naar natuur? En hoe gaat het waterschap om met lange periodes van droogte of steeds heviger wordende regenbuien? In de periode voorafgaand aan de verkiezingen laten de (lokale politieke) partijen via hun campagnes weten waar zij voor staan.

Hoofdt thema 3: het toedelen van de kosten

Een indiener reageert dat het niet uitmaakt of gemeenten of waterschappen de kosten van de verkiezingen betalen, omdat beide organisaties dit van belastinggeld doen. Een andere reactie onderschrijft dat kosten voor het organiseren van de waterschapsverkiezingen niet door gemeenten gedragen moeten worden. Gemeenten hebben het geld hard nodig voor lokale dienstverlening.

Inhoudelijke reactie van het ministerie:

Voor de uitvoering van hun taken innen waterschappen belasting. Gemeenten ontvangen geld van het Rijk om hun taken uit te voeren. Een deel van dit geld komt uit het Gemeentefonds en wordt uitgekeerd in de vorm van algemene uitkeringen. Daarnaast hebben gemeenten nog eigen bronnen van inkomsten, zoals de gemeentelijke belastingen. De regeling wordt nu aangepast om te voorkomen dat gemeenten opdraaien voor (een deel van) de kosten van de organisatie van de waterschapsverkiezingen. Op deze manier gaat dit niet ten koste van de gemeentelijke diensten.

Overige reacties

De Unie van Waterschappen (UvW) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben ook op de internetconsultatie gereageerd. De UvW geeft, namens de waterschappen, aan dat de voorliggende tekst geen aanleiding geeft tot opmerkingen. Volgens de UvW kan de wijziging van de regeling met de voorliggende inhoud worden vastgesteld. De VNG zegt blij te zijn met de voorgestelde wijziging en heeft daar verder geen opmerkingen over.

Vervolgproces

Alle ontvangen reacties zijn geanalyseerd en samengevat in dit verslag. In de toelichting bij de regeling worden de hoofdlijnen van de inbrengen getoond met een reactie hierop van het ministerie. Naar aanleiding van de ingediende reacties is in de toelichting bij de regeling verduidelijkt wat de (meer)kosten zijn voor de organisatie van en uitvoering van de waterschapsverkiezingen. De regeling is voorgelegd voor vaststelling en is met de toelichting in [de Staatscourant](#) geplaatst op 23 oktober 2025. De regeling treedt in werking op 1 januari 2026.